

MADE BY FIRE

Nastává soumrak porcelánu a skla v Evropě?

MORAVSKÁ GALERIE

MINISTRY OF CULTURE
CZECH REPUBLIC

CZECH
RECOVERY
PLAN

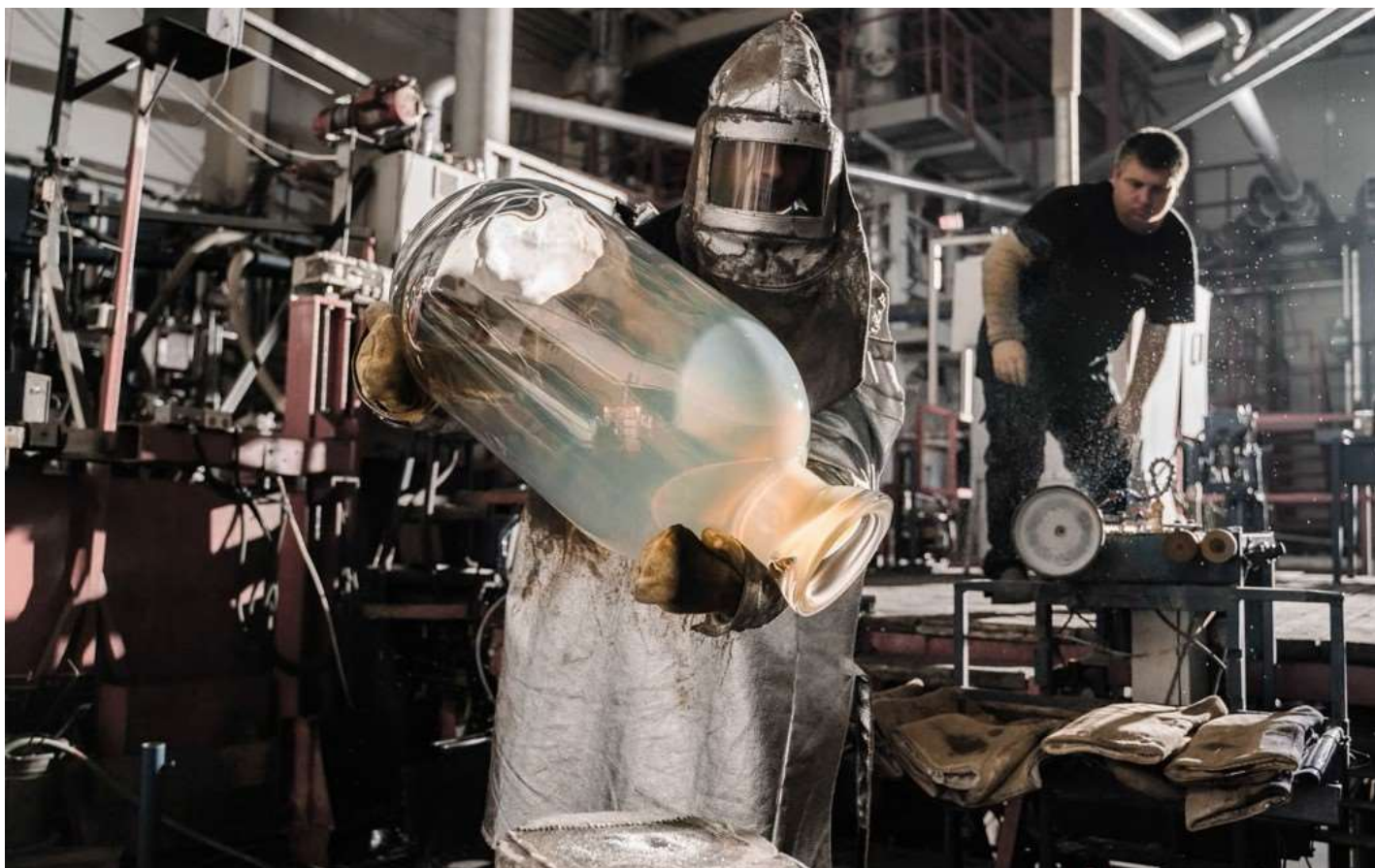
autoři konceptu: Jan Press, Maxim Velčovský
hlavní kurátoři: Danica Kovářová, Eva Slunečková

prezentovaní designéři: Tadeáš Podracký, Adam Železný, Luisa Bělohlávková, David Valner, Maxim Velčovský, Jakub Berdych Karpelis, Monika Martykánová, Marieta Tedenacová, Antonín Tomášek, Gabriel Vach, Lukáš Novák, Dominika Petřtylová, Rony Plesl, František Jungvirt, Martin Janecký, Lada Semecká, Lenka Záhorková, Tereza Sluková, Michal Bačák, Eliška Monsportová, Milan Pekař, studio LLEV, Olgoj Chorchoj, Zdeněk Lhotský, Jakub Nepraš, Vendula Radostová, Johana Hnízdilová, Markéta Špundová, Johan Pertl

design instalace: Maxim Velčovský
pořadatel: Moravská galerie
místo: La Triennale di Milano

Glass
Research
Czech tradition
Self-sufficiency

Plánovaný záměr výstavy v sobě nese nejen charakteristickou barvu porcelánu i skla, ale i vědomí jejich dlouhé historie poukazující na „mapování“ oborové krajiny, která vyrůstá z minulosti, prostírá se v přítomnosti, ale zároveň se rozvíjí ve jméno budoucnosti, takže nikdy nemůže být zcela známá.

Projekt *Made by fire* tematizuje postdigitální éru, která je na jednu stranu reprezentovaná environmentálními strategiemi, a na stranu druhou jen velmi těžko balancuje hranici příliš energeticky náročné výroby, udržitelnosti a současně funkčnosti. Apel projektu viditelně poukazuje na politickou naléhavost sdělení, jejíž důsledky jsou však zcela závislé na konkrétních rozhodnutích, na nichž lze současně pozorovat příklad stavu českého skla a porcelánu. Jejich osudy se tak stávají modelovými příklady, které je možno analogicky sledovat i v rámci globální ekonomiky.

V této době lze pozorovat, že sklo a porcelán se stávají de facto civilizačními výdobytky. Nejen v historii se totiž podílely na tvorbě společenského statusu, ale i dnes se stávají kulturním statkem, který naplňuje jednak mravní potřeby doby, ale současně je dosažitelný pouze částečně. Transformují se v environmentální paradoxy: ačkoli se jejich výrobou ekologická stopa významně neprohlubuje, kontrast kvality k některým typům porcelánu či skla je zřetelný. Cílem projektu je proto dostatečně poukázat na techniky, které se podílejí na utváření dlouhodobého a udržitelného produktu. Oheň jako archetypální vzor a historická zkušenost právě pálené keramiky se dnes přetváří v pece vytápěné fosilními palivy reprezentující války a bitvy o zdroje. Do těchto bojů se zapojuje i náš geopolitický prostor závislý na externích zdrojích. Reinterpretuje se

tak způsob tvorby, jenž přináší zprávu o ekologické stopě, udržitelnosti, neúnosně drahých energiích nebo průzkumu hmot. Oheň se jako prostředník této tvorby stává aktivátorem vzniku umění skla a porcelánu, které mají v českém prostředí dlouhou tradici, jejichž krása, trvanlivost i autenticita malosériové řemeslné výroby přichází do kontaktu s novými technologiemi, ale i otázkami zpracování odpadu nebo novými efektivními úsporami ve výrobě.

Hrozí tedy zánik tradičních hmot, které jsou zpracovávány vysokoenergetickým způsobem? Co je ekologičtější – výroba PET lahví, nebo výroba porcelánu? Výstava se bude zabývat nejen finálními produkty, ale procesem výroby, energií nutnou ke vzniku výrobků, digitalizací procesu, možnostmi zpracování odpadního materiálu a náročností procesu, včetně využití přírodních surovin.

Cílem je představit nezávisle na komerčním prostředí kurátorovaný projekt na mezinárodním veletrhu **Salone del Mobile Milano 2023**. Výstava „*Made by Fire*“ je nekomerční akcí prestižního charakteru, na které se zahraniční veřejnost seznámí s historií a současností českého sklářství a porcelánu, jehož specifika vyplývají z bohaté historie i geopolitického hlediska. Půjde o unikátní reprezentaci státu na význačné přehlídce.

V současné době lze pozorovat nastupující generaci autorů zaměřených na obsahový či konceptuální design. Ten se promítl do tvorby porcelánu i skla natolik, že se tradičně vnímaný materiál stal významným prostředníkem pro prosazování „nové kreativy“, jejímž základem je často příběh ukotvený v osobní mytologii a dějinné zkušenosti. K nim se porcelánové a skleněné objekty staví jako zaujaté komentáře, kterým nechybí zpochybující přemýšlivost ani ironie. Tvorba autorů poslední dekády tak nejen určuje současný stav, ale i způsoby nakládání s tradicí a aktuální životní pocit. Zaměřuje se na ten druh autorského designu, který má schopnost otevírat

témata, reinterpretovat a nabourávat zažité stereotypy v technologii, tvarosloví, dekoru i významu.

Vystavující autoři tak dohromady skládají fragmentovaný, ale navzájem kompatibilní obraz média skla a porcelánu, ale přináší také zprávu o naší každodennosti, v níž – kromě jiného – rezonují i taková témata, jako jsou ekologie, udržitelnost, inkluze nebo pandemická situace. Současný autorský porcelán i sklo jsou katalyzátorem emocí a způsobem komunikace. Některé práce přitom dosahují až existenciálního rozměru a balancují na hranici volného umění.

Sustainability Porcelain Energy

Výstava nabídne kromě spousty zajímavých a pro mnohé překvapivých informací i neobvyklou instalaci a exponáty. K vidění bude unikátní recyklovaný porcelán, pravěké nádoby nebo experimentální keramické mísy tvarované výbuchem. Pozoruhodná bude i instalace stolního porcelánu na pecním vozíku

věrně ilustrující přípravu pro výpal o teplotě 1400 °C. Expozice bude doplněna také ukázkami tvorby studentů či absolventů Ateliéru keramiky a porcelánu UMPRUM, kteří se zabývali nejen historickými technologiemi, ale i otázkou udržitelnosti v tvorbě.

Práce Jakuba Berdycha se rozprostírá mezi uměním a designem. Tvoří objekty, v nichž využívá své sklářské dovednosti, a zároveň parafrázuje svět, který může mít zdánlivě nekonfliktní důvěrnost. Tím může být i vzpomínka na robota Emila, známého z prvního československého televizního seriálu pro děti z šedesátých let 20. století.

Práce Moniky Martykánové - sošky Alegorie covidu z roku 2021.

Porcelán a sklo se stávají materiály pro autory konceptuálního designu, a prosazují tak novou kreativitu, která je často výpovědí osobního příběhu a dějinné zkušenosti, jako je tomu v případě tvorby Maxima Velčovského. Ten nejen utváří jistou osobní mytologii své tvorby, ale rovněž ji ironizuje a zpochybňuje, jako je to možné vidět na jeho realizacích, jimiž práci s tradičním materiálem právě v duchu s tradicí zviditelňuje. Jeho autorský design tak boří zažitá stereotypy dekoru, technologie i významového vyznění. Kurátorsky se podílel na

realizaci projektu Black & Light Depo v Moravské galerii, v níž se nachází nově instalovaná sbírka porcelánu, keramiky a skla.

V tuto chvíli je pro výstavní záměr předjednaný prostor v rámci prestižního designového centra Evropy Triennale di Milano, které význačným způsobem reflektuje vývoj designu a současně zprostředkovává zásadní umělecké výstavy, které se zabírají mimo jiné právě i ekologickými aspekty a environmentálním přesahem.

Moravská galerie

Druhá největší sbírkotvorná instituce v České republice spravuje více než dvě stě tisíc předmětů, čemuž odpovídá i mezioborová výstavní a akviziční strategie. Loni zrekonstruované Uměleckoprůmyslové muzeum se zaměřuje na prezentaci současného designu a módy a provozuje Muzeum Josefa Hoffmanna v Brtnici.

Art Design Fashion

Nová expozice Moravské galerie prezentuje jako doposud jediná v České republice soudobý design a módu.

Danica Kovářová

Absolventka FFUK obor Estetika, teoretička designu, novinářka & kreativní konzultantka, kurátorka. V médiích je aktivní od roku 2000, 14 let působila v redakci časopisu Dolce Vita (2004–2019), z toho 9 let byla jeho šéfredaktorkou. Celou dobu se ve svých textech zaměřovala na design, architekturu a umění, částečně i módu. V roce 2021 působila jako vedoucí marketingového oddělení Centra současného umění DOX. Od ledna 2022 je na volné noze jako odborník na zmíněná témata, jako editorka časopisu Vogue Leaders, konzultantka spol. Art Lines, Bohematic, Manuall, Archicraft ad.; externí redaktorka Forbes.cz, WHAT, Amazing, Finmag, aj.

Eva Slunečková

Eva Slunečková je novinářka na volné noze se zaměřením na současný design. Vystudovala teorii a dějiny umění na UMPRUM.

Dlouhodobě publikuje texty o designu a výtvarném umění, organizuje výstavy a jako konzultantka se věnuje různým projektům. Vede časopis o interiérovém designu, umění a architektuře ELLE Decoration a přispívá do řady magazínů. Baví ji podporovat mladé talenty a vyhledávat historické zajímavosti.

Maxim Velčovský

Maxim Velčovský patří k předním českým designérům, kteří pracují s materiálem skla a keramiky. Ve své tvorbě se věnuje jak užitému, tak aplikovanému umění. Mezi jeho význačná díla se řadí především objektové instalační intervence do veřejného prostoru, ale českému prostředí jsou dobře známy i návrhy keramických a skleněných produktů pohybujících se na hranici experimentu s masovým uměním a výrobou, která na jednu stranu provokativním způsobem tematizuje kyčlovou produkci a reprodukci, ale současně právě materiálem zpracovaného výrobku reprezentuje téma udržitelnosti. Velčovský působil coby pedagog na Vysoké škole uměleckoprůmyslové a jeho díla jsou vystavena například v Londýně, ve Francii či v Německu. Pravidelně je oceňován a nominován na ceny za design a v minulosti se mu podařilo získat ocenění Czech Grand Design nebo cenu za mimořádný počin od festivalu Designblok.